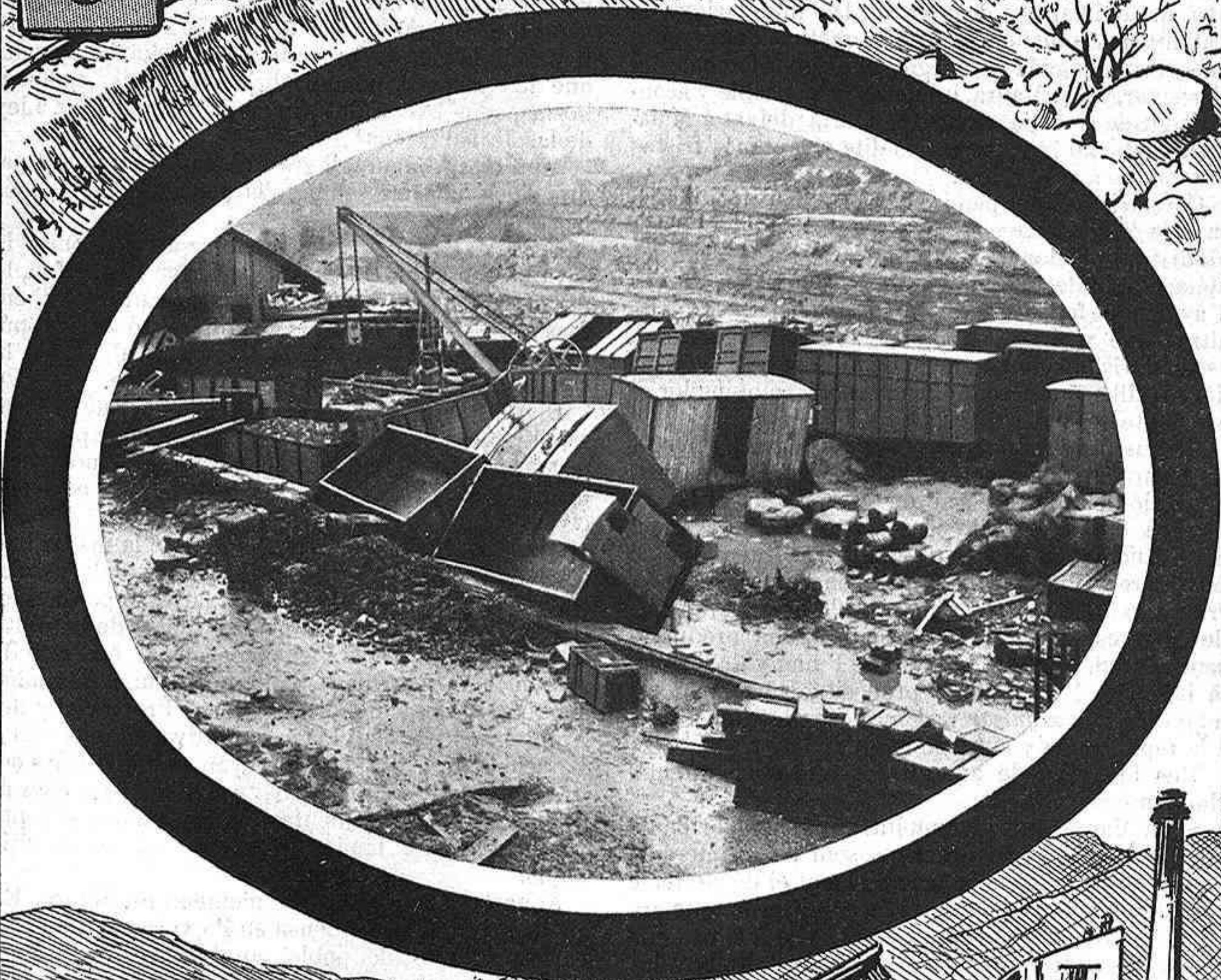
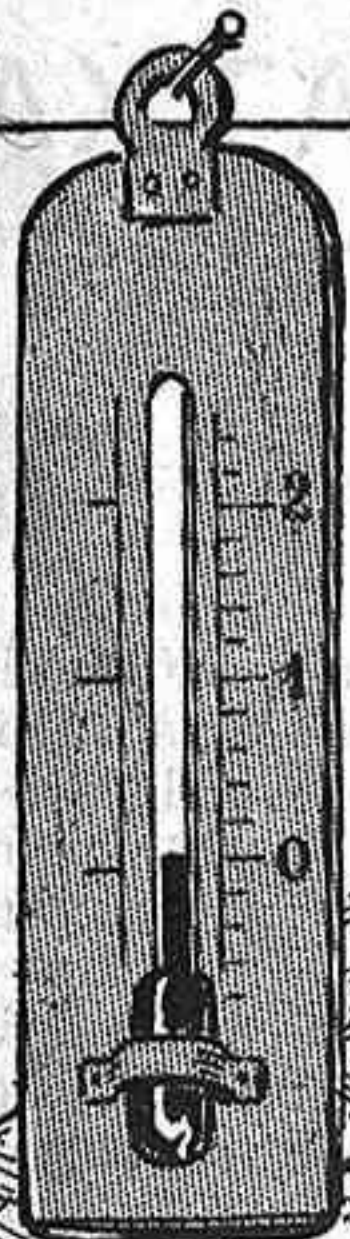

LA ESQUELLA

DE LA

TORRATXA

LA ESQUELLA DE LA TORRATXA

CRONICA

UNA NOVA EFEMÉRIDE

EL viatge de cop-y-volta: el viatge llampech. Aixís serà qualificat per la Historia, si es que l' Historia se 'n ocupa, l' últim viatge regi á Málaga y Catalunya.

Viatje de cop-y-volta, perque va ser decidit de sotte, si bé vint días després de la catástrofe malagueña, immediatament després de las inundacions de Catalunya, de manera que hi ha motius pera creure que si no hagués ocorregut el desbordament del Cardoner, el Sr. Maura, ministre responsable y aconsellador de la regia excursió, hauria deixat á Málaga la bella, ab la guitarra als dits y cantants tristes *soleas* fins á reventarse.

Corolaris:—Pera pendre certas resolucions precisa que 'ls desastres vajin á parells.—Per anar de Madrid á Barcelona el camí més dret es passar per Málaga.—El desbordament del Cardoner fou la gota d' aygua que feu vessar la compassió oficial.—Y molts altres que podriam formular, tots ells igualment estafalaris, en demostració de la llestesa y 'l talent del canceller mallorquí, insuperable combinador d' efectes teatrals.

Perque res més que un efecte es lo que ha buscat en Maura al disposar el viatge del rey á Barcelona, repetició del que va posar en escena durant la primavera del any 1904, pera ofegar ab un devassall de fastuosas pompas y d' enlluernadoras galas l' esperit republicá y autonomista ensenyorit de la terra catalana. En aquella fetxa un' obra aparatosa... de gran espectacle. En l' actualitat, una producció sentimental. Pero la finalitat de l' una y de l' altra, la intenció, l' objecte, 'l propòsit, exactament els mateixos: *monarquisar y oligarquisar* tot lo possible á la republicana y autonomista Catalunya.

Mes lo difícil de aquesta empresa no es intenta-rho, sino conseguirho.

Si en Maura, entre las moltas condicions brillants que l' adornan y que nosaltres som els primers en reconéixerli, posseheix senzillament el dó de ferse cárrech de la realitat, haurá de compendre que ara igual que tres anys enrera—y pot ser avuy més que alashoras—l' ha errada de mitj á mitj. Endabadas tractará de disfressar la seva impressió de desencant ab aquella plácida rialleta característica que fa florir com una rosa entre la neu del seu bigoti y barba: aquella rosa de la seva sonrisa qu' es també un efecte rebuscat, que té las sevas punxas ocultas á dintre d' ell, clavadas en las entranyas.

Y si realment es insensible y riu de bona fé, ¡ah! llavoras sápigas que 'l poble de Catalunya republicá y autonomista ara més que may, també está content, contentíssim, y té més motius que no ell per riure á cor obert, perque en bona lógica deduhirá que 'ls afalachs y las oficiositats que se li prodigan, son la demostració més palmaria de la seva importancia. Y lluny de mostrarse inclinat á ceder en lo que creu que li es degut, se sentirá més fort y resolt que may á defensarho.

Fassi lo que vulga en Maura, representació del efectisme polítich, no logrará preponderar sobre

Catalunya, viva encarnació de la veritat pura y real.

* *

Al anunciarse 'l viatge regi com una satisfacció donada á Catalunya, tothom s' arronsá d' espatllas. Y 'ls més benévols, descubrint el marro, deyan:—Aqueixa satisfacció l' agrahím molt, perque som cortesos; pero no creyém en ella, perque no som lluscos.

Y encare que la vehement y santa consideració que inspira sempre una catástrofe pública tan horrenda com las inundacions de Catalunya, hagués sigut l' únich móvil del acte de 'n Maura, sempre hauriam hagut de preguntar:—¿Es que 'ls ayguats que han arrasat ponts, fábricas, edificis, camps y hortas, se n' han endut riu avall la malehida Lley de las Jurisdiccions?

Aquí té, Sr. Maura, 'l gran obstacle: en aquest padró s' estrellarán sempre 'ls seus efectismes més ben combinats.

Per aixó l' arribada del monarca á Barcelona y la seva breu estada entre nosaltres fou lo que fou, lo que havia de ser necessariament: no un acte d' entusiasme, ni una demostració de joia ó de goig públich, sino un fet senzill, de crónica local, en que la curiositat hi tingué la part més ostensible.

Diguin lo que vulguin els bombejadors de 'n Maura, el poble barceloní no sentí fret ni calor per l' espectacle; se limitá á presenciario respectuós y comedit, donant un nou testimoni de la seva educació cívica.

Aixís podían contarse ab els dits de la má 'ls balcon endomascats; y las aclamacions dels assalariats que rodejavan el regi carruatje, se perdían en l' espay, sense trobar eco en las fileras de la multitud. Aixís també sols l' element oficial feu acte de presencia en l' arribada, contants'hi una migradíssima representació de la Diputació Provincial y del Ajuntament; de la vida corporativa, tan potent a Barcelona, tot just se n' hi veyan rudimentarias senyals; y en cambi dels partits del torn pacífich hi acudiren tots els elements vius, tan numerosos que omplían quatre landós, y encare quedavan sitis buyts.

Aquesta es la realitat de moment, Sr. Maura. En quant á la que 's condensa en l' expressió de la soberana voluntat del poble, aquesta, vosté, Sr. Maura, la trobará com sempre 'l día que 'l poble sigui cridat als comicis. En las urnas electorals es ahont el poble conscient liquida las vanas ilusions, las esperansas enganyosas dels governants efectistas.

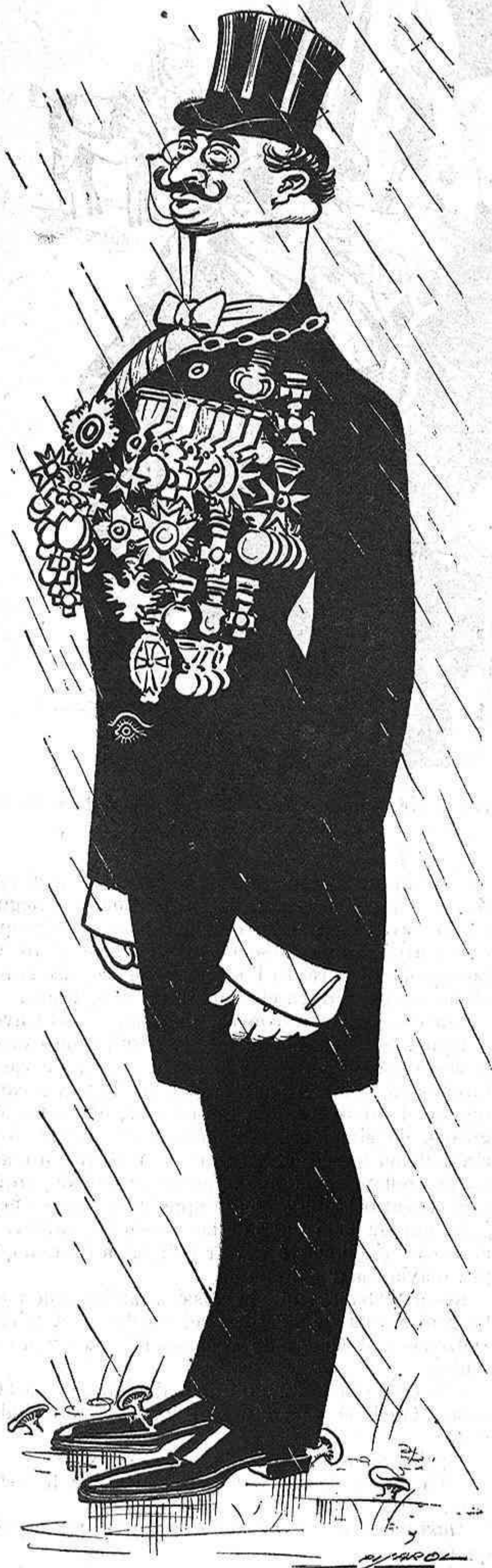
* *

Y ara una coincidencia. A la mateixa hora precisa en que D. Alfonso XIII entrava á Barcelona, un diputat catalá, D. Ildelfons Sunyol, pronunciava en el Congrés un admirable discurs en contra del projecte de lley de Administració local. El gran artificio del canceller mallorquí era desmenussat, triturat, pulverisat per la lógica incontrovertible del insigne diputat barceloní.

¡Quín éxit per en Sunyol y per Catalunya! Els representants de todas las fraccions de la Cámara, seduhts per l' orador catalá, li expressaren la seva admiració: la premsa de tots els matissos ponderá

SOTA LA PLUJA

(DESPRÉS DE DEU HORAS D' ESPERARLO)

—Siguin franks: l' abnegació que he tingut de deixarme mullar las creus, ¿no 'n mereix un' altra?

la importancia y la trascendencia de son treball, despullat de figuras retóricas y fort com un mall d' acer. Unánim se mostra l' opinió en reconéixer que l' obra de 'n Maura ha quedat inutilisada.

Y ell que vaji fent viatjes regis ab l' excusa del desbordament dels rius. El riu de la veritat brollant del intelecte de un diputat solidari s' ha desbordat també regolfant en el Congrés las sevas ayguas impetuosas pero puras y crestallinas, y escampantse per tot Espanya, pera fecondisar la consciencia nacional. Els mateixos sacerdots de la mentida com els empedernits gentils, en els primers temps del cristianisme, comensan á donarse sentint l' influencia de la política catalana, renovadora de la vida pública: aquest sí, Sr. Maura, qu' es un efecte, pero virtual y positiu.

Torni al Congrés, Sr. Maura. El cartutxo del timo li queda reventat... els perdigons escampats per terra. Després del discurs de 'n Sunyol, vegi si encare 'ls pot recullir y aprofitarlos.

*
*
*

Cronologuém:

Dissapte 19 de octubre.—Arribada á Barcelona de D. Antoni Maura, primer conceller del rey, en companyia del monarca, entre la indiferencia general de la ciutat.

—Reventada en el Congrés del projecte de Administració local de D. Antoni Maura, en virtut de un discurs del diputat solidari D. Ildefons Sunyol, aplaudit ab entussiasme y encomiat en grau extrém fins pels més grans enemichs de la Solidaritat.

Ja ho veuhem: un' altra efeméride gloriosa... y per partida doble.

P. DEL O.

*
*
*

Tu, assegudeta en ma falda
ab els llabis prop dels meus.
Jo ab la blanca ploma d' oca
al damunt del blanch paper.

A cada bes que tu 'm fassis,
jo un alexandri escriuré.
Com més dóls el petó siga,
més inspirat será el vers.

Quan me n' hakis fet catorze
no caldrá que 'm besis més.
Llavoras, jo, á cau d' orella
te llegiré el meu sonet.

El meu sonet será espléndit
y digne del amor teu.
Tan espléndit que, al llegirtel
á la orella, baix-baixet,

allá, en la Italia xamosa,
en el país del blau cel,
las despullas del Petrarca
s' extremirán dolsament.

MAYET

Els que 's mudan de casa

Si es cert, com diu el ditxo, que «el qui muda, Deu l' ajuda», molt deu ajudar Nostre Senyor als bellugadissos habitants de la capital d' Espanya.

A 19,574 ascendeixen—segons afirma un diari— las mudansas realisadas en lo que va d' any en la coronada vila. Seguint aquesta proporció, si en nou mesos han pujat els cambis de casa dels madrilenys á tan formidable suma, á més de 26,000 arri-

TORNADA DE LA COMISSIÓ MUNICIPAL,

—Allá 'ls tenen. Els animals podran ser dolents, però la vida que durant quinze dies ens hem donat buscantlos, creguin que ha sigut bona.

barán quan el pobre 1907 s' enfonzi en el tenebrós abím dels anys que ja foren. L' ajuda de Deu, donchs, ha de caure sobre Madrid á carretadas.

Veritat es per xó qu' en el ram dels ditxos no hi ha que tenirhi una confiança cega. Cabalment dels castellans es aquella altra sentència—rotunda refutació del elogi de la mudansa—que diu sens ferhi embuts que *pedra movediza, nunca el moho la cobija...*

Posat l' estadant en aquest dilema tan contradictori, ¿á qui ha de creure? ¿Al ditxo que li aconsella que 's mudi, en la seguretat de que fentho aixís tindrà l' ajuda de Deu, ó al que li diu que si vol veure's *cobijado por el moho* ha de procurar no ser *pedra movediza*?

A jutjar per las revelacions de la estadística, els madrilenys s' inclinan á la mudansa. Jo—ingenuament ho confesso—m decanto cap el cantó de la pedra.

Fins olvidantme d' alló que deya en Franklin, de que quatre cambis de casa equivalen á un incendi—manera bellament gráfica de ponderar la destrossa que cada mudansa representa—sempre he mirat el canviar massa sovint de domicili com una informalitat del individu.

Per l' istil d' aquests homes que avuy portan bigoti, l' endemá 's deixan barba y á lo millor apareixen completament afeytats, els que ahir s' estavan á Sant Pau y avuy viuen á Sant Pere se 'm figuren personas lleugeras, inconstants, de serietat dup-tosa.

Difícilment se trobará un altre que com jo admirari al gran Zola y que tan alt concepte tingui dels seus mérits. Donchs, malgrat aquesta admiració,

may olvidaré la impressió desagradable que al morir el colossal escriptor vaig experimentar, llegint en la seva biografia las innumerables vegadas que havia arribat á mudarse de pis. Poch se 'n hi va faltar com no li retiro l' afecte y coloco las sevas obras cap per vall en el meu armari dels llibres.

Entre la gent que conech, may, mirada al través d' aquest prisma, ha deixat de resultarme exacta la observació. Home que 's muda sovint de casa, tarambana segur. Ab la mateixa facilitat que cambia de domicili, cambia d' opinions, d' afectes, de gustos, de simpatías. Ahir creya alló, avuy creu aixó, demá creurá un' altra cosa. Y es qu' en realitat no creu res y muda de parer perque sí; perque está cansat del que tenia; perque, barco sense brújula, navega pels mars de la existencia, indiferent al rumbo que li convé seguir y fins á la roca en que tart ó aviat ha d' estrellarse.

Res més divertit que la clássica rahó ab que molta gent tracta de justificar el cambi de domicili. Dotzenas y dotzenas de vegadas l' he sentida formular.

—Si es servit—m' ha dit algú donantme una targeta:—Tinch el gust d' oferirli la meva nova habitació.

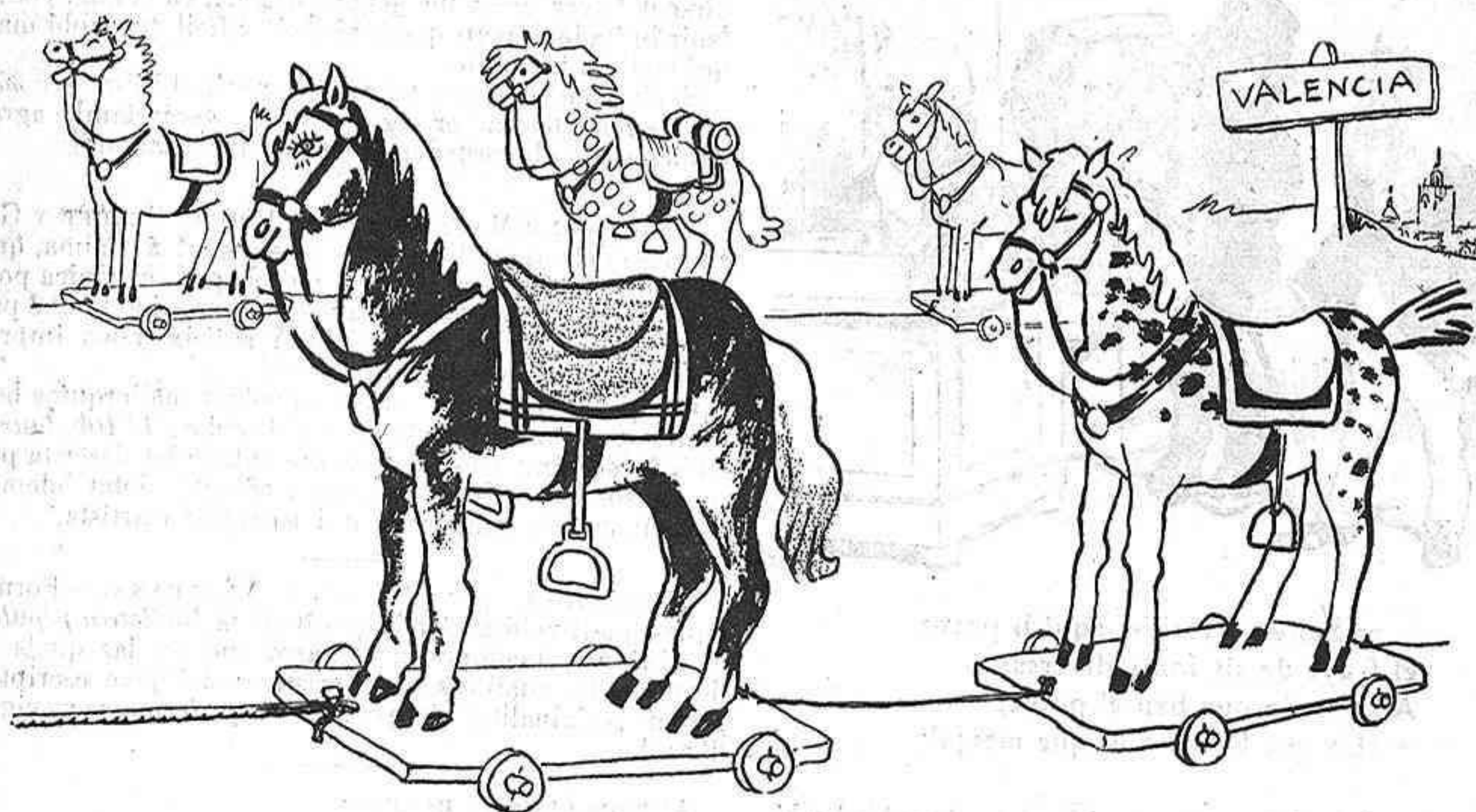
—¡Ah! ¿Se 'n han anat d' allá?... ¿Y aixó?

—Psél... Ja feya massa temps que 'ns hi estavam.—

Massa temps vol dir dos anys, tres; tot lo més, quatre.

Altres, per no confessar que aquést es també l' únich motiu de la seva nova mudansa, procuran discretament arraparse á alguna excusa més sòlida.

ENCARREGADA DE LA COMPRA DELS CABALLS

L' un ha deixat el pis perquè era massa fosch, l' altre perquè era massa alt, l' altre perquè era massa lluny...

Arguments, naturalment, tan serios y poderosos com el d' haverhi estat massa temps. Perquè—à qualsevol se li ocorreix la réplica—si 'l pis es lluny y alt y fosch, ¿per ventura no era igualment fosch y alt y lluny el día que varen llogarlo?

S' explica perfectament la mudansa per augment de família, per cambi de posició, per la mort d' una persona estimada, qual recort sembla avivarse entre las tristas parets que un día li serviren d' alberch; pero ¿per ser el pis alt, ó baix ó estret ó ample, quan ja es cosa sapiguda que 'ls pisos no baixan, ni pujan, ni s' aixamplan ni s' estrenyen?..

Y es que hi ha gent que fá del cambi de casa un sport, segons sembla, molt divertit, á jutjar per l' assiduhitat ab que 'l cultivan.

Personas coneix jo que no poden adonarse d' un pis ab papers, que no sentin el desitj de pujar á véurel. Es una tentació fulminant, vehement, irresistible.

—Pero ¿per qué?—he dit jo alguna vegada á un capritxós d' aquestos.—¿Qué n' acabarà de veure aquest pis? ¿Que no n' está content del que té?

—Sí, pero qué diable! Potser aquést m' agradará més.

—¿Y si li agradava més, s' hi mudaría?

—¡Quí sab!... ¿Per qué no?—

¿Cóm volen que un home que tals teorías profesas sobre tan ardua materia no sigui un bútxara, incapás d' abrigar conviccions sólidas, ni líquidas ni de cap classe?

Regla general: mireu ab simpatía als que ab freqüencia 's mudan la camisa, la camiseta, els mitjons, pero no us fiheu gayre dels que 's mudan massa sovint de pis.

Me permeto recomenar aquesta máxima al discret lector.

Peró entenémnos: si 'l lector no té establiment de conductoras.

A. MARCH

GLOSARI

El glosador ha vist am gran sentiment les terribles inundacions que han destruit la riquesa de dugues rengleres de pobles que vivien aprop d'uns rius que 'ls donaven vida i els han donat mort. Aquet mateix sentiment ha tingut el poble, i am beneficis i amb almoines, molts han acudit a donar diners pera socórrer com podien a n'els desgraciats per la desfeta. Ara's tracta d'una cosa: que 'ls socors siguen ben distribuïts; i en això, com en altres coses, l'experiencia escama al glosador. El glosador havia estat en una inundació, i am les cases brutes de fang, amb els morts a mig enterrar i amb el bestiar podrint-se en els barrancs, havia vist arribar comissions que no sabia per què hi anaven: si pera socórrer o ser socorreguts. Havia vist arribar un comissari, amb un sou de tinent general, instal·lar unes oficines sobre'l llot, i passar uns quants mesos cobrant; havia vist que aquet comissari nomenava sub-comissaris, també am sou, i també cobrant; havia vist algun peridic que s'afillava un infant naufragat pera fer-lo servir un quant temps d'anunci pera augmentar la venda del diari, i també cobrar am la venda; havia vist que allà on no tenien pa'ls construïen una rambla pera que cobrés un arquitecte, i havia vist que a l'arribar els quartos, que s'havien reunit per subscripció, en cobraven més els que inundaven als pobles damnificats que 'ls inundats d'aquells pobles. Com que'l glosador havia vist això, i com que 'ls homes no cambien gaire, no més dóna un crid d'alerta!, que tem que no servirà de gran cosa. Que no inundin gent pagada'ls pobles que s'han inundat. Dugues inundacions serien massa!

XARAU

LLIBRES

EL DERECHO Á VIVIR Y EL DEBER DE MORIR, por J. POPPER.—Cada día s' accentúa més l' afició als estudis sobre Biología, Educació cívica, Psicofísica, Psicología colectiva, Antropología, Economía social, etc., etc., y al número de las bibliotecas y colecciones que se 'n publican, hi cal afegir la que acaba d' inaugurar la casa Carbonell

L' ANÁLISIS DE L' AYGUA DE LAS FONTES

—Senyó Arcalde: aquí li porto el fruyt de sis fonts diverses. Aixó es lo que beu el poble.
—¿Lo que beu... ó lo que menja?

y Esteva, ab l'obra que tenim á la vista, deguda al sabi filosofh alemany Popper, gran admirador de Voltaire, ab la publicació de la qual celebrá son centenari. En ella examina Popper quatre problemas sociaux, solucionantlos ab criteri elevadíssim: el de las necessitats religioses y metafísicas, el de la qüestió social, el de la modificació de la legislació penal y el de la millora de las lleys pera 'l servey militar obligatori. Popper ha contribuït en gran part, ab la divulgació de sas idees, á que las proposicions que estableix pugan portarse en breu á la pràctica sense perturbacions del ordre, ni alteracions en la marxa del progrés pera tranquil·litat del pensament y major exaltació del encís de la vida.

Avaloran aquesta producció del enteniment d' un sabi, son lògich encadenament, el calor de convicció que l' anima y la claretat del seu estil. Es d' aquelles obras destinadas á fer molts convensuts.

PER MATAR L' ESTONA, per PERE ALDAVERT.—Un nou volúm digne company dels que ab tanta prodigalitat ve donant á l' estampa l' antich director de *La Renaixensa*. Gracias al Aldavert viu encare aquella celebrada publicació, de la qual se pot dir que si en un principi de Revista s' transformá en Diari, avuy s' ha convertit en Volúm periódich. Bé es veritat que no té actualment més que un redactor actíu, l' Aldavert; pero ell sol se basta pera interessar, essent la representació d' un' arrel tan viva que, xuclant en el terror de l' actualitat palpitant, trau brot y florida y dona fruyt saborós de bon sentit catalá.

Els 22 articles que forman la colecció *Per matar l' estona*, son altrás tantas cró-

nicas actualistas, escritas ab gran riquesa d' observació, y ab aquell escayent desembrás de que sols ne té 'l secret la ploma fácil del incansable periodista, que bé pot gaudirse d' haver creat un género literari, en el qual podrá tenir imitadors, pero que será molt difícil que trobi may qui arribi á igualarlo.

Si ell, com dona á entendre, ha escrit el llibre *per matar l' estona*, tenim per segur que la matarán també agradablement y ab verdader profit, els que 'l saborejin.

VISIONES DE MALLORCA, por PEDRO FERRER Y GIBERT.—Vels'hi aquí un volúm estampat á Palma, que entra desseguida per la vista, no sols per la bonica portada d' en *Santiago Rusiñol* que l' adorna, sino també per la elegancia senyorial de l' edició. Y aqueixa bona impressió s' accentúa ab la lectura del text.

Comprèn l' obra una serie de quadros mallorquins ben sentits y exuberants de llum y de color. *L' Illa daurada's* fa admirar y estimar, al presentarse'ns descrita per un de sos fills més entusiastas y efusius, dotat ademés d' un innegable temperament d' escriptor y artista.

CRISÁLIDES, per PRUDENCI BÉRTRANA.—Forma aquest petit volúm el número 70 de la *Biblioteca popular de L'Avenç* y 'l componen set narracions en las quals se destacan las qualitats características del jove escriptor gironí: originalitat de pensament y fermesa y vigor d' estil.

ALTRES LLIBRES REBUTS:

Caloyo. Monólech original de *Joseph Barbany* (Pepet del Carril).—En la edició no s' expressa que haja sigut representat.

Entreacte. Monólech original d' en *Lambert Escalier*.—Estrenat el 21 de mars de 1898 en el *Teatro Principal de Barcelona*.—Segona edició.

RATA SABIA

TEATROS

PRINCIPAL

Un recó de mon, drama de 'n Morató, ab sas pretensions analíticas de vida interna resulta un' obra trista, més que trista, anguniosa. Y no es sols el seu caràcter lo que la perjudica, sino la seva carencia de interès, que malament pot despertar-lo 'l cas casolá que constituheix l' assumpto, y ademés la seva estructura defectuosa de pur desequilibrada.

L' art escénich té certas exigencias á las quals no es possible faltari impunement. Enhorabona que no se sacrifiqui la veritat al càlcul en la combinació de un desenrotlló; pero es temerari pretendre que se sostinga una massa, sense fonaments sólits, proporcions compensadas y armonía de conjunt y de detalls.

Llástima de diálech, que per cert está cuidadosament escrit, per' una obra que no pot interessar, ni emocionar, ni produhir altre efecte

CANSATS DE TOCAR EN CAPTAS Y FUNCIONS BENÉFICAS

—En efecte; els inundats son ells, pero las víctimas som nosaltres.

que una neguitosa depressió. Ab l'obra del Sr. Morató, escrita ab indubtable talent se patentisa una vegada més que lo primordial en tota producció teàtrica, es l'assump-to. L'autor de *Un recó de mon*, tampoch aquesta vegada ha tingut la fortuna de trobarlo.

En l'execució sobressurtí la Srta. Baró, y 's distingiren la Srta. Gotarredona, Sra. Morera y Sr. Jiménez,

En la primera sessió del *Teatro Aulés*, s'estrená un ju-guet cómic en dos actes, titulat *Si natural*. Las condicions característiques del festiu autor, mestre en l'art de fer riure encare que siga si us plau per forsa, se destacan en aquesta producció, plena de situacions, si algún tant falsas y convencionals, sempre xocants, y amanida ab una gran abundancia de sal de terrós, es á dir ab xistes no tots ells fins.

No falta qui troba algún tant antiquat aquest sistema de provocar el bon humor del públich, y pot ser que tinguin una mica de rahó 'ls que tal alegan; no obstant no sempre 'ls cultivadors del humorisme á la moderna arriban á conseguir lo que 'ls vells ab els seus motllos de tota la vida.

ROMEA

La comedia de 'n Santiago Rusiñol y en Martínez Sierra, posada en catalá ab el títol de *Els Sabis de Vilatrista*, tingué un éxit complert de riallas y francas simpatías. En aquest concepte aventatja de molt á l'obra castellana rotulada *Vida y dulzura*. La *dolsura* y la *vida* implican una certa preponderancia del element que 'n diríam serio de l'obra; mentres que *Els Sabis de Vilatrista* colocan en el primer terme lo que la comedia té de més original, ó siga la pintura, algún tant caricaturesca de una colecció de sabis de per riure, que viuen la vida del fastidi en una ciutat provinciana de últim ordre.

En aquesta dualitat de caràcter, qu' es indubtablement als ulls de la crítica el principal defecte de l'obra, s'hi descubreix l'intervenció de dos autors, dotats de molt distintas condicions: el Sr. Martínez Sierra, que sent la comedia sentimental, y 'l Sr. Rusiñol que sent principalment la festiva sátira. Aixís y tot, al col·laborar, alcansaren un éxit en castellá, éxit que ha pujat de grau en la versió catalana.

El fet es aquest. Un fet testimoniatiu contínuament per las francas riallas del públich en els passatjes cómicis, y per l'atenció sostinguda ab que seguí las entremaliaduras fascinants de la Julia, que ab sas gracias naturals afiansadas en el bon sentit, logra ficarse dintre del puny á tots aquells sabis, ressucitar un' ànima jova pervertida per la ciencia mal entesa y corullar la felicitat d'una parella enamorada.

En aquest punt el públich difereix essencialment dels Aristarcos acostumats á mirar las obras no baix el punt de vista dels autors que las escriuhen, sino segons ells las escriurían, si 'n sapiguessin. Y 'l públich té rahó de sobras.

El públich s'hi fica de plé dintre d'aquell cenácul ridícul, y celebra las caricaturas trassadas ab garbo, perque la caricatura també es un art quan se cultiva ab talent, y acull rihent las xistosas ocurrencias que á dojo escampa l'enginy inagotable de nostre gran artista, y s'identifica del tot ab la intenció que entranya la comedia, en aquelles escenas en que la serietat del assumpto sobre-neda sobre 'l torbellí bombollant de las gracias, de la sátira y de la guassa viva.

Els sabis de Vilatrista no será, si volen, una obra mestra que pugui posarse al costat d'*El Mistich* y *La Mare*, puig tampoch pica tan alt. Pero no pot negarse qu' es una producció originalíssima, plena de vida y moviment, exuberant de gracia encisadora y en tot y per tot ben reeixida.

En la execució s'hi notá certa falta de cohesió, de aquella armonía de conjunt que 'ls nostres actors no saben demostrar sino després d'algunas representacions, quan lo convenient fora que la oferissin desde 'l primer día. Individualment se distingiren las Sras. Baró y Clemente, y 'ls Srs. Soler, Capdevila, Galcerán y Tor, y de una manera especial el Sr. Borrás, qui s'encarregá d'un paper secundari, interpretantlo d'una manera perfectíssima.

CATALUNYA

La companyia Larra-Balaguer estrená un *vaudeville* en dos actes de A. Dreyfus, arreglat al castellá ab el títol

d' *El último recurso*, pels Srs. Alvarez Noya y Olivé Lafuente. Constituheixen la producció una serie d' incidents més ó menos agafats pels cabells, que tenen lloch en una Agencia de matrimonis.

Personatjes caricaturescos, efectes exagerats y certa falta d'hilació escénica feren caure l'obra al foso, entre la indiferencia general del públich.

La companyia continúa defensantse bé ab las obras ja conegudas del seu abundant repertori, ab las quals procura donar molta varietat al cartell.

GRANVÍA Y NOU

En abdós teatros fou estrenada la mateixa nit la sarsueleta *Los Veteranos*, lletra d'en Labra, música d'en Chapí.

Se basa l'assump-to de l'obra en la presentació d'un tipo que, ab tot y professar las ideas més radicals en materia social, cambia de taranná tan bon punt se veu favoregut ab una herencia.

La producció está ben escrita, y la música que l'acompanya no passa de regular.

Entre 'l públich, sobre tot en el Nou, se pronunciaren opinions diverses per qüestions de socialisme y de la *machicha*, que armaren més soroll que la mateixa obra.

APOLO

Un nou melodrama que ha tingut bon éxit. Se titula *El proceso Durand* y es original d'en D'Ennery, un dels mestres del género. Y li dich nou, á pesar de que fá més de 30 anys que s'arrossega pels escenaris, perque resulta nou tot lo que 'l públich s'empassa ab gust; la millor senyal de que no ho troba rescalfat.

CAFÉ SALÓ-CONDAL

Dimecres de la senmana passada el *Gran Café «Saló-Condal»* va inaugurar las vetlladas musicals corresponents á la temporada d'hivern 1907-1908, á càrrech del sextet compost pels celebrats professors Srs. Sánchez, Perera, Graells, Estera, Dini y Valls.

El programa del primer concert va ser interessantíssim y obtingué una justa interpretació, resultant una bona mostra de lo notables que han de ser las vetlladas que diariament donarán en aquella casa.

La gerencia del *Saló-Condal* mereix tota mena d'elogis y felicitacions, ja que, además de prestar una esmerada atenció en lo que toca al servey, té 'l bon gust de obsequiar ab audicions verament artísticas á sa numerosa clientela.

N. N. N.

UNA PLANXA

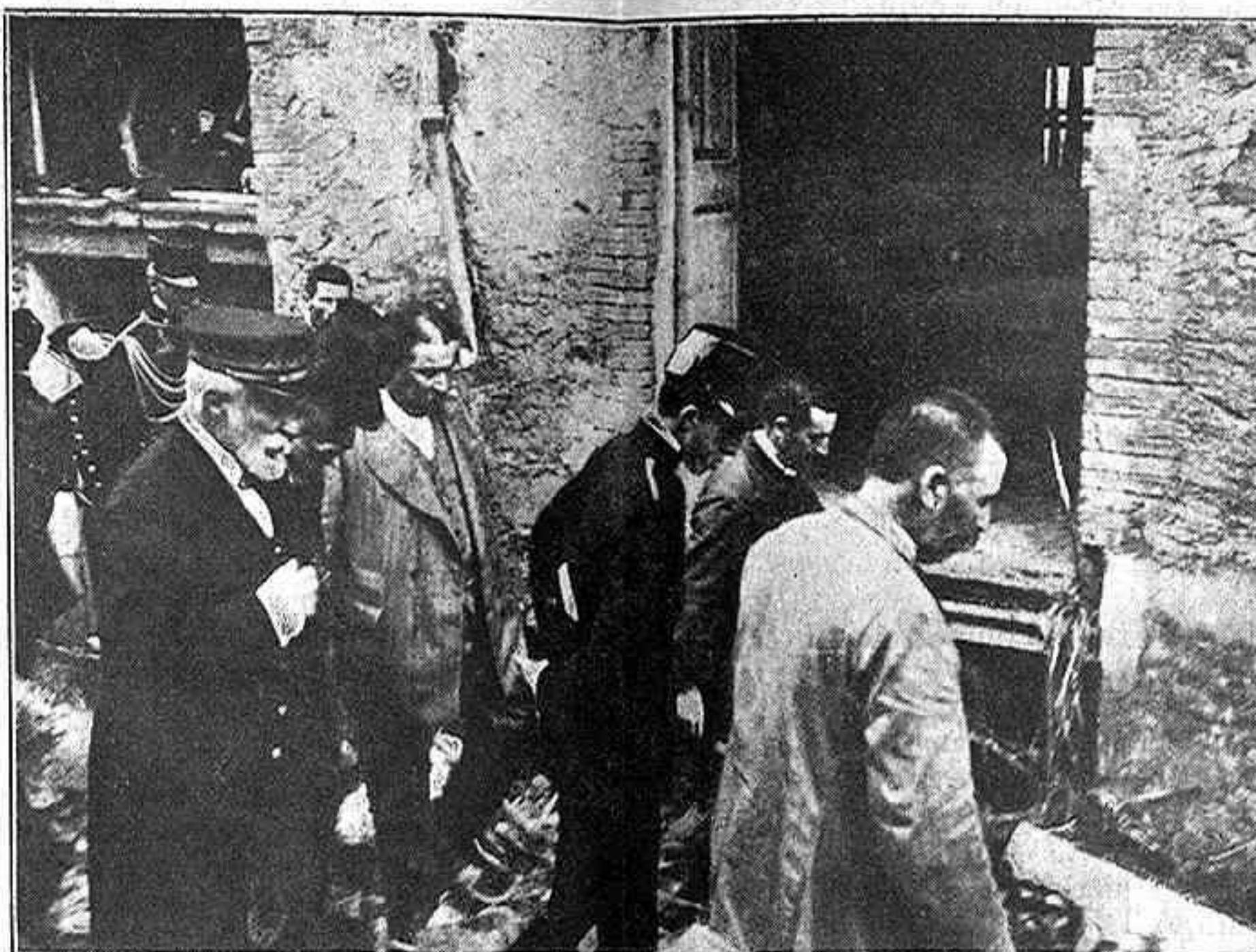
Vaig véurela assentada com las altrás,
 pro bastant més bonica.
 ¿Hi vaig? ¿No hi vaig?.. ¿Qué fer? Si 'm carbasseja
 es cosa que m'empipa;
 pro al últim, ¡no hi ha més! me decideixo,
 al sentir que reflan
 un xotis molt ayrós els que al *tablado*
 cuydan de *fer musica*,
 y ja 'm tenen plantat al davant d' *Ella*
 que, tota avergonyida,
 me díu que no pot ser... qu' ella no balla...
 que sino ja vindría.
 Jo, es clá, 'm defenso al acte d' aquell xasco,
 (que per xasco ho tenia)
 y marxo, aixís que puch, d'allí la vora,
 per veure si podía
 pahir, sense perill, semblant carbassa,
 quan al cap d' una mica,
 del envelat que som, la veig que marxa
 ab la seva familia,
 y m' adono, ab sorpresa, que va coixa.
 Tentacions me veniren,
 al adonarme de la planxa feta,
 d'anar á aquella *nina*
 y dirli:—Senyoreta... res... dispensim;
 ho he fet sense malicia;
 als coixos asseguts ja 'ls sé coneixer,
 pro... es clar... duhent faldillas...

R. AREGALL

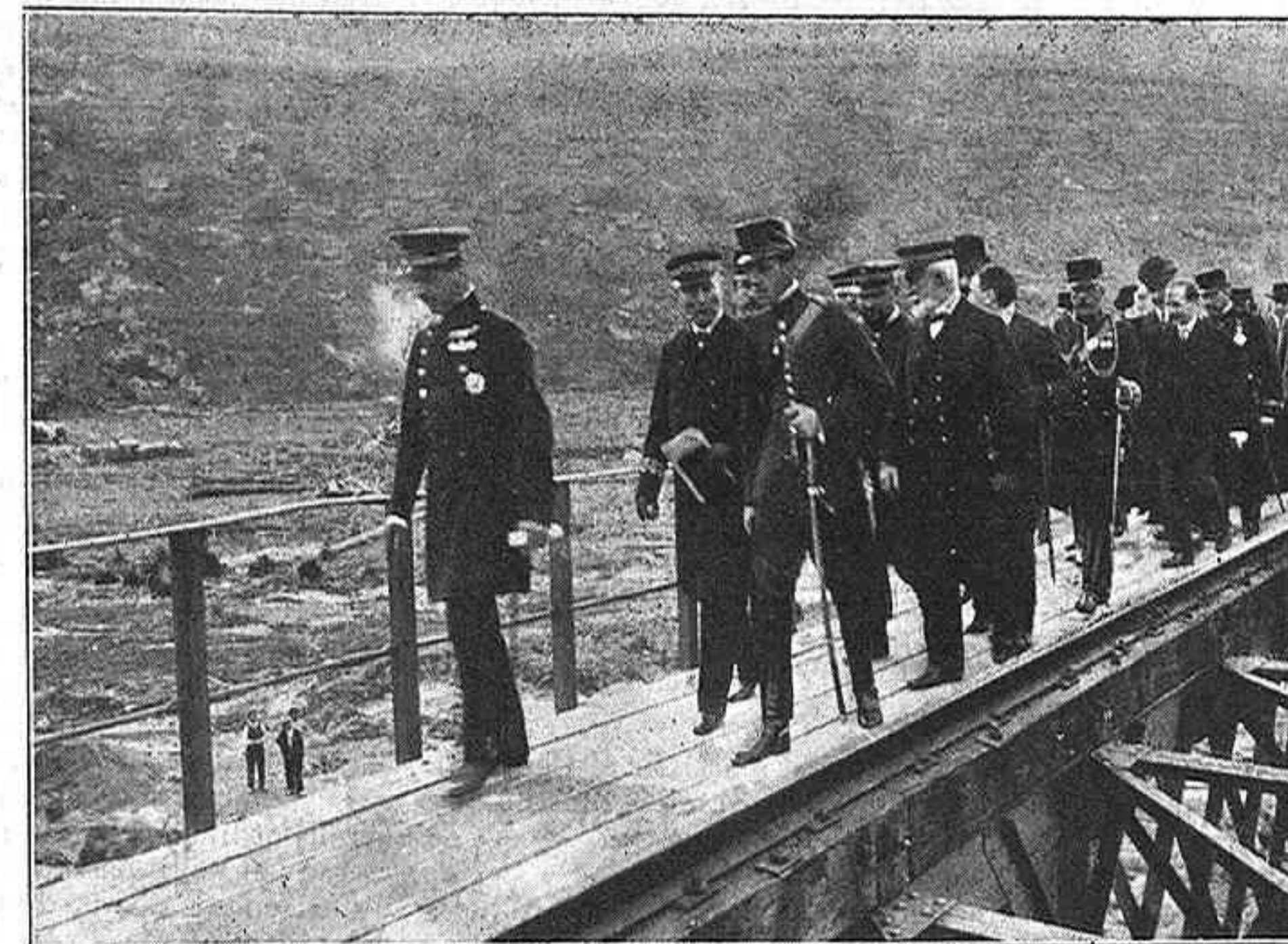
CATALUNYA INUNDADA. — LA AVINGUDA DEL RIU CARDONER

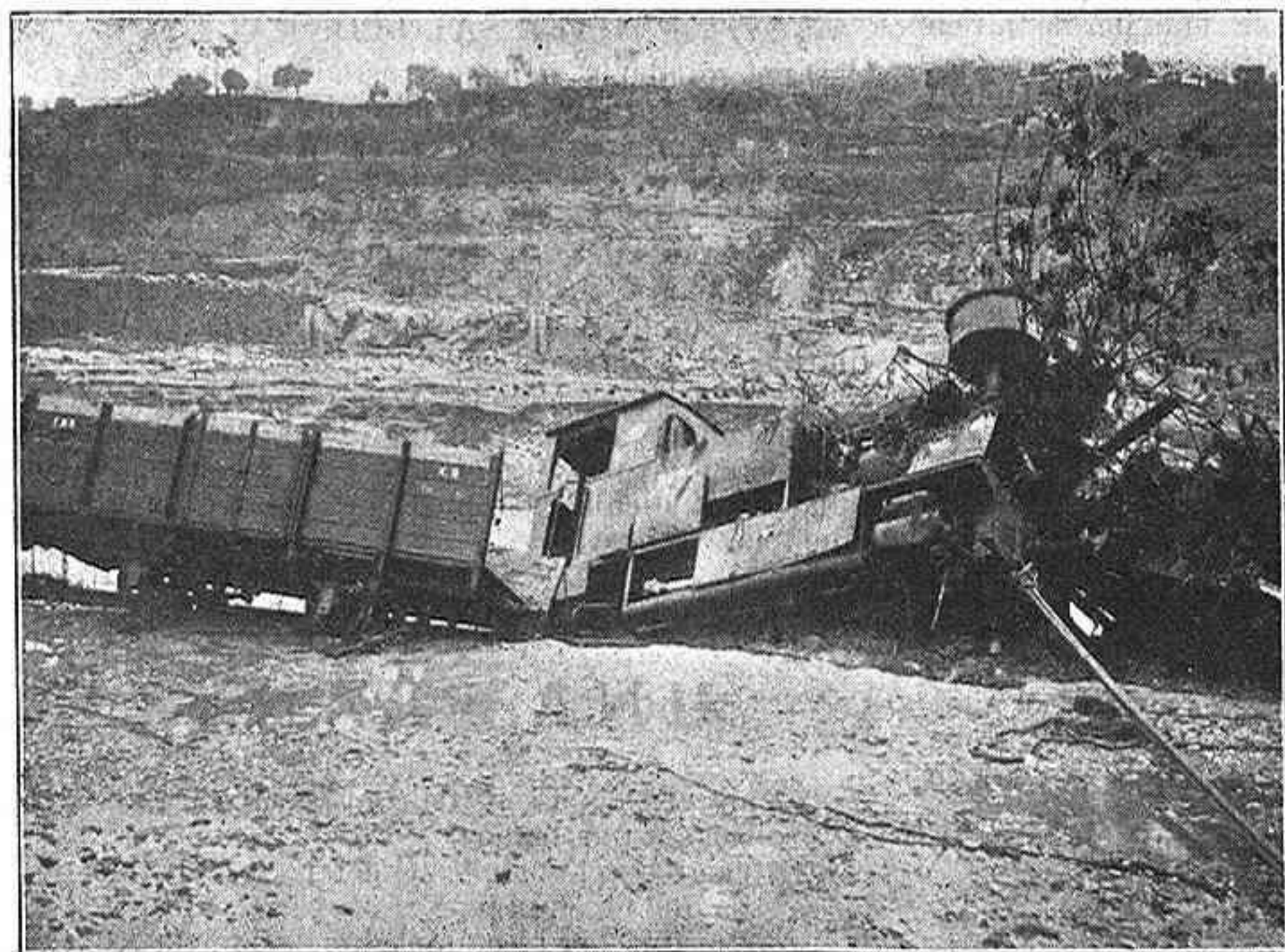
La comitiva real, en la estació del ferrocarril de Manresa á Berga.

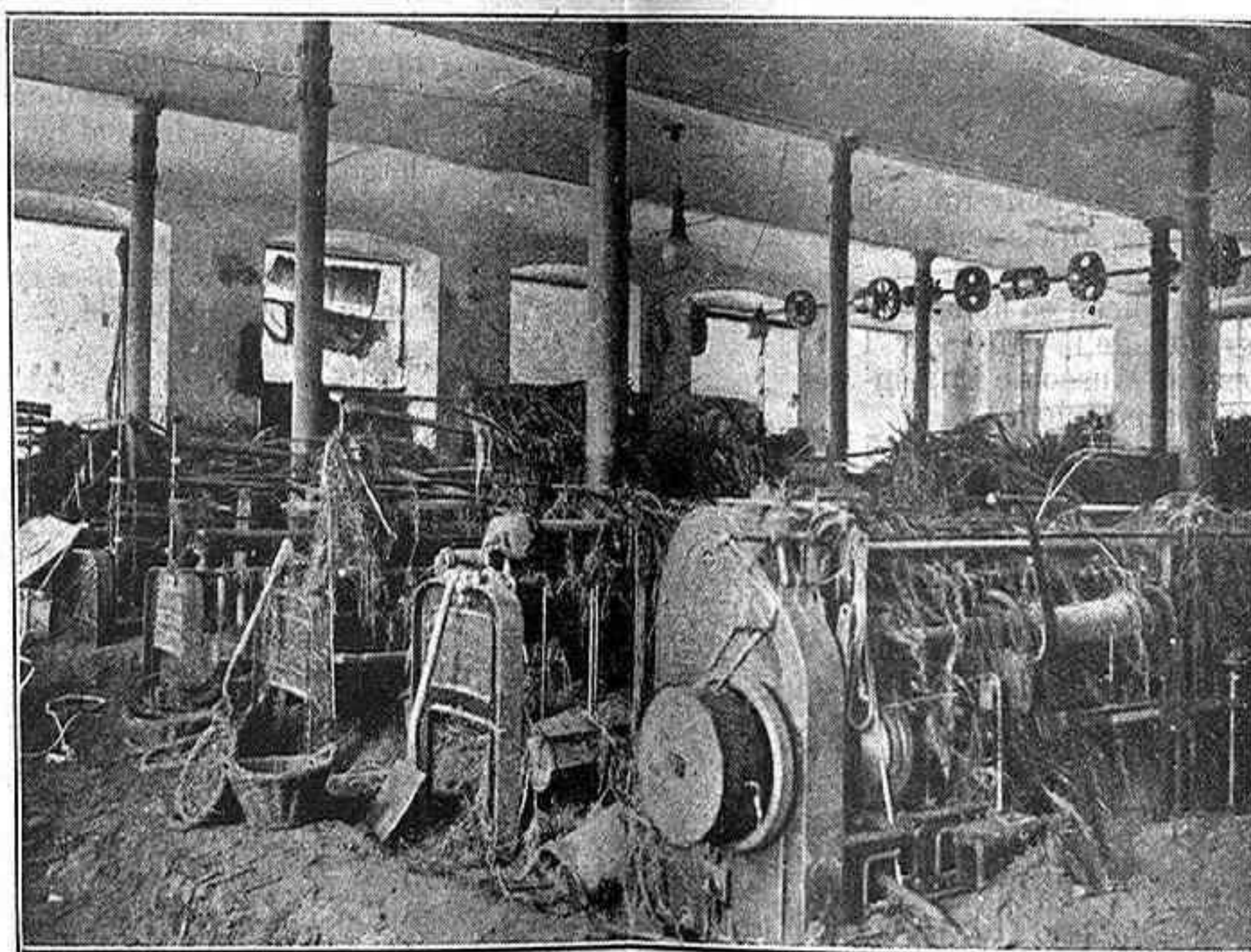
Visitant la fàbrica del gas, de Manresa.

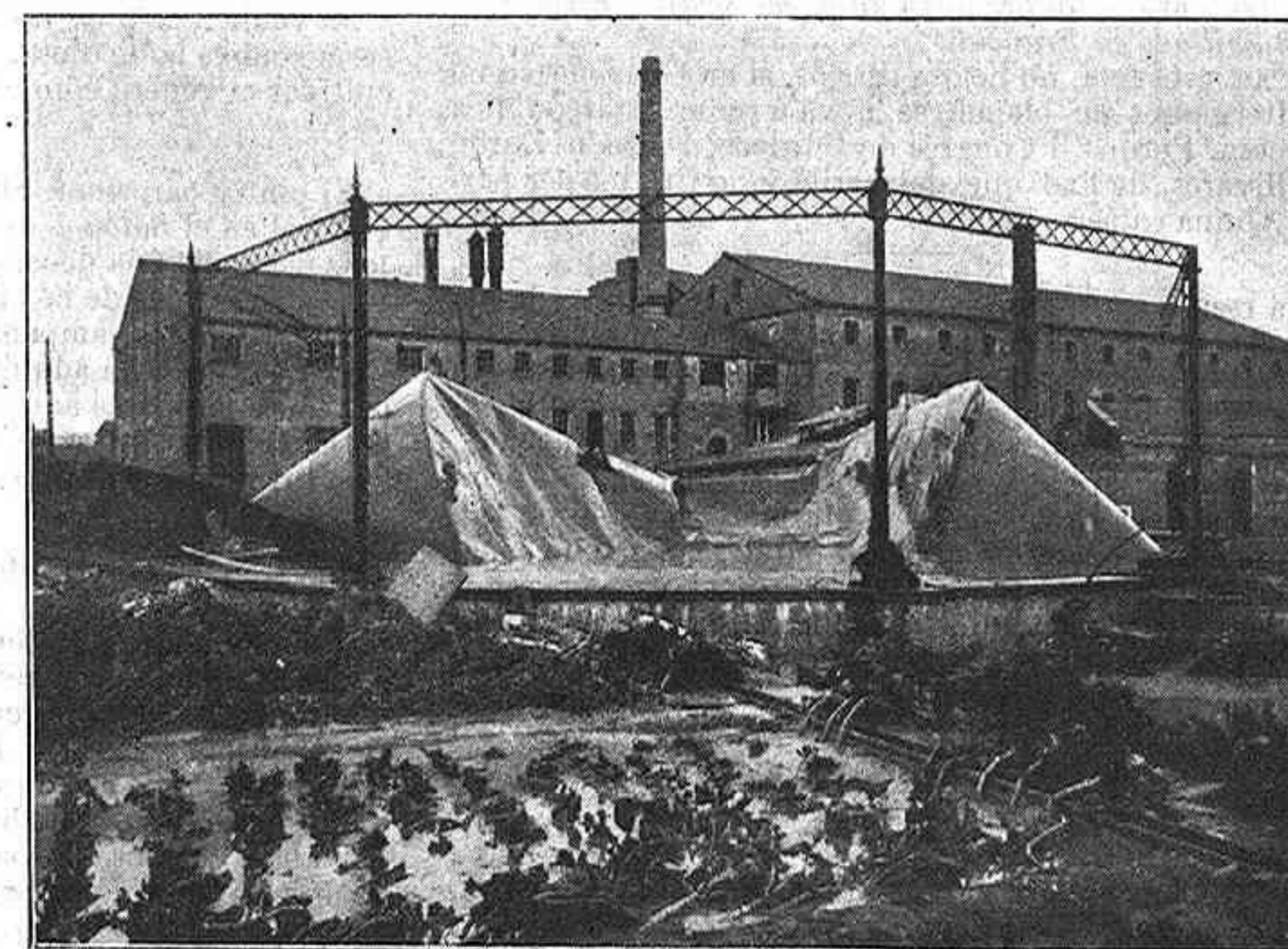
Sobre el pont Condals, entre Manresa y Sant Vicens.

Locomotora y vagóns arrastrats per la avinguda.

Com va quedar la sala de preparació de la fàbrica del Pont Vell.

El gasómetro de Manresa, aplastat per la forsa del aygua.

(Insts. de LA ESQUELLA)

Monarquisme de regadfu. Tal es el que's va posar de manifest á Barcelona 'l dissapte passat, ab una espera tan llarga y ab una pluja tan perfidiosa.

¡Pobres monárquichs, son ben de plányer!

A dotzenas se contan els que, quan arribi el bon temps, tindrán que anar als balnearis á aliviar-se 'l reuma.

¡Y després dirán que no hi ha encare qui 's sacrifica la salut per la idea!...

Ey, entenemnos: per la idea de ferse veure.

Impávit estava un funcionari públich, ab el pit més plé

de creus y de medallas que l'aparador de ca'n Castells, aguantant la pulverisació dels núvols. L'aygua, regalimantli per la barba, li queya á fil sobre la petxuga.

Y ell impertérrit, inmóvil com una estàtua.

Un transeunt va dir al veure'l:

—A n'aquest bon senyor se li farà verdet á las condecoracions.

Al anunciar pera las vuyt del matí l'arribada del vapor *Cataluña*, que no entrá en el port fins á las quatre de la tarde, las autoridades sufriren en els seus cálculs un petit error de vuyt horas.

Es natural: tothom hi está exposat á equivocarse, sobre tot tractantse dels barcos de la Traslántica que, per la seva puntualitat y exactitut, percibeixen del Estat una subvenció de vuyt milions de pessetas.

Per lo vist, el pes d'aqueixa subvenció no 'ls hi permet anar massa depressa.

¿Hi ha res més natural que l'entussiasme quan es espontani?

L'entussiasme veritable neix en el cor y s'exhala per la boca ab aclamacions, y's manifesta ab els brassos y las mans en gestos febrils, descompassats.

Donchs res d'aixó's va veure dissapte, durant el trán-sit de la regia comitiva.

La munió dels que s'apretavan entorn del carruatje principal, que eran els únichs que victorejavan y aplaudían, duyan tots un llasset á la solapa.

Sense aquell llas, en misteriosa comunicació ab la butxaca de l'ermilla, tením per segur que hauría quedat interrompuda la corrent eléctrica del entussiasme.

El periódich de Barcelona que's mostrá més joyós y reverent ¿qui havia de ser sino l'Avi Brusi?

Ab rahó deya un meu amich:

—¡No li ha de caure la baba, si es tan vell!

De tots els regidors de Barcelona, que passen d'una quarentena, únicament set, y tots ells regionalistas de la Lliga, 's prestaren á fer costat al Sr. Sanllehy.

D'aquesta feta ja 'ls hi han tret un motfu. Els hi diuhen: *els set pecats capitals*.

La Diputació Provincial hi enviá tots els diputats caciquistas, als quals s'hi uní una parella de regionalistas, els Srs. Roca y Brutau.

També á n'aquests se 'ls hi ha tret un sobre-nom. Els hi diuhen: *Sant Roch y la Carabassa*.

No sabíam que'l Sr. Sanllehy tingués cops amagats, com el discurs bilingüe que pronunciá davant del rey.

Ab el qual doná peu á D. Alfonso pera declarar que tenia per tan espanyola la llengua catalana com la castellana.

En Maura, satisfet d'aquesta manifestació, en la qual, ostensiblement, no hi havia tingut part, devía dir:

—A veure si Catalunya, agafantla per la llengua, se m'entrega.

Una equivocació més, afegida á las moltas que sofreix el canceller mallorquí.

Catalunya no s'entregarà may per la llengua, sino pels fets.

Y ja seria hora de que l' *Amo Toni* ho sapigués el fet que més interessa y preocupa á Catalunya es el reconeixement de la seva Autonomia.

Tants automòvils com van posarse en moviment ab motiu del viatge regi, y una sola desgracia que hi hagué, estava escrit que havia de recaure en un periodista: en el Sr. Aguirre, el simpàtic *Paquito de La Publicidad*.

A causa de una topada prop de Castellar del Vallés el nostre confrare, caygué precipitat al fons de un torrent, inferintse gravíssimas llessions al cap.

Decididament, la premsa, de una manera ó altra, sempre ha de rebre. Es la Cendrosa de la casa.

¿Qué no ho saben?

En Zurdo de Olivares s'ha negat á assistir al Congrés de maquinistas y fogonaires de ferro-carrils, que ha de celebrarse á Burdeos ¿no saben per quin motiu?

Ell mateix ho diu desde la *Gaceta xina*:

«La reciente expulsión de nuestros correligionarios del territorio francés aconsejan (jo hauria dit *aconseja*, en singular) mi alejamiento de un acto en que tomará parte un ministro compañero de Clemenceau, que tan abiertamente falta á las tradiciones republicanas. Así lo he manifestado por carta á los organizadores: *me sentiría como español humillado en Francia.*»

D'aquesta feta, no ho duptin pas, si en Clemenceau no dimiteix punt en blanch se'n vá á rodar la República francesa. Perque 'l Congrés de Burdeos, sense 'n Zurdo de Olivares, de fixo que descarrila y ho tira tot per portes. ¡Quina catástrofe!

Ha resultat una guatlla de las de major tamany la noticia de l' herencia de 'n Lerroux. Vegin si havia de ser colossal que portava en el pap un bot de 50,000 duros. El Sr. Fargas, fill del testador, la vá matar ab un comunicat, declarant que 'l seu pare no havia vist á D. Prudencio, més que una vegada y no li era gens simpàtic.

Donchs á pesar de aixó en Mariano Cavia—que viu sempre á tres quarts de quinze—publicá un article en *El Imparcial*, prodigant grans alabansas al ex-emperador del Paralelo, y tractant de mortificar als solidaris.

Y á la *Gaceta xina*, coneixent la falsetat de la noticia, li faltá temps pera reproduhir la fantasia del cronista de *El Imparcial*.

¡Oh cínich explotador de las mentidas! De las propias y de las ajenas.

El Sr. Llopart botiguer de la Plassa Real ha trobat un medi de conjurar la intensa crisi comercial y industrial que atravessa Barcelona. Aquest medi consisteix en que 'l Rey «como á jefe de la familia real española se sirviera disponer (cual ocurre en otras naciones) que algun individuo de la misma residiera, aunque fuese temporalmente, cada año en nuestra hermosa Barcelona.»

Y després diguin que 'l fervor monàrquich no revesteix de vegadas una intenció ben positiva y práctica.

El Sr. Llopart ven copas de cristall, y naturalment, si 's cumplís el seu projecte 's destaparia molt xampany, y de copas de cristall se'n gastarian y se'n trencarian moltas!

Els professors de la banda municipal han presentat una instancia al Ajuntament demanant un augment en els seus havers.

Lo que ells diuen: Barcelona ab l' agregació s'ha engrandit molt, y avuy se 'ns obliga á anar á tocar en tots els pobles agregats.

Y com que al mateix temps els aliments han augmentat de preu de una manera escandalosa, ja casi se 'ns ha acabat el buf.

L' etern conflicte del art y las monjetas!... No hi ha pas medi d' escaparse'n!

S'ha aplassat fins á ff de mes el período per adquirir voluntariament las cédulas personals, ab lo qual contindrán no mes que uns quants días la seva rabia, els núvols prenyats de apremis y embargs acumulats carinyosament pel Sr. Ferrer y Sistachs.

Pero no cal que se'n refihin, que ja descarregarán.

La inundació de disgustos que 's prepara á Barcelona, deixarà endarrera á la mateixa del Cardoner.

Si 'l Sr. Maura no mira de conjurarla, ja pot comensar desde ara á preparar un nou viatge regi.

Ha mort á la Habana en Julio Ruiz, l' actor cómic que tant havia fet riure al públich de Barcelona.

En Julio Ruiz era un bohemí, y ha mort en la major miseria.

Es lo que té la comedia de la vida: com mes divertidas las sevas escenas, més trist el desenllás.

Acaba de sortir una lley regulant l' exercici de la pesca fluvial.

Una de las sevas disposicions prescriu el tamany mínim que han de tenir els peixos dels rius pera ser pescats en regla. Tota contravenció será severament penada.

D'aquesta feta els pescadors, haurán de afegir als arreus ordinaris, la cinta de medir que usan els sastres.

Y quan vejin passar una truyta, un' anguila, un barb ó una tenca, avants de tirarli l' am, ó 'l salabret, els hi dirán:

—Sr. peix: fassi 'l favor d' aturarse, que li tinch de pendre la mida.

* *

Ja veuen com els nostres governants, en una cosa tan seria com es la de dictar lleys y reglaments, també saben cultivar el género cómic.

El pintor barceloní, Sr. Sert, acaba de obtenir un éxit colossal en el *Salon d' automne* de París, ab els seus plajons destinats á la decoració de la catedral vigatana.

Els periódichs de la *Ville Lumiere* repican en honor del artista catalá las campanas mes grossas de la crítica, y 'l Govern francés ha adquirit ab destí al Museo de Luxembourg els bocets de aquellas grans composicions.

Davant de aquest éxit colossal, bé podem dir que 'l Sr. Sert no es un duptós, sino un *Cert*.

Son tremendos els intellectuals de la *Gaceta del Celeste Imperio*.

Quan no poden adulterar la veritat... *en marcha*, falsifican els autors extrangers.

Diumenge, ab la frescura que 'ls caracteriza, escribían aixís aquesta frase Del Dante:

Lasciatti ognia speranza.

Tres paraulas dos disbarats.

Tothom, menos ells, sab que lo qu' en realitat va dir l' autor de la *Divina Comedia* es aixó:

Lasciate ogni speranza.

Qu' es precisament lo que á don Alacandro li toca fer respecte á la seva investidura de diputat per Barcelona.

¡Al últim!

Ja está probada la existencia de l' ánima.

Un diari l' ha vista. Y no una sola, sino una pila, alguns centenars.

Llegeixin, en confirmació d' aquest fet trascendental, lo qu' en la edició del diumenge deya l' aludit periódich al donar compte de l' arribada del rey:

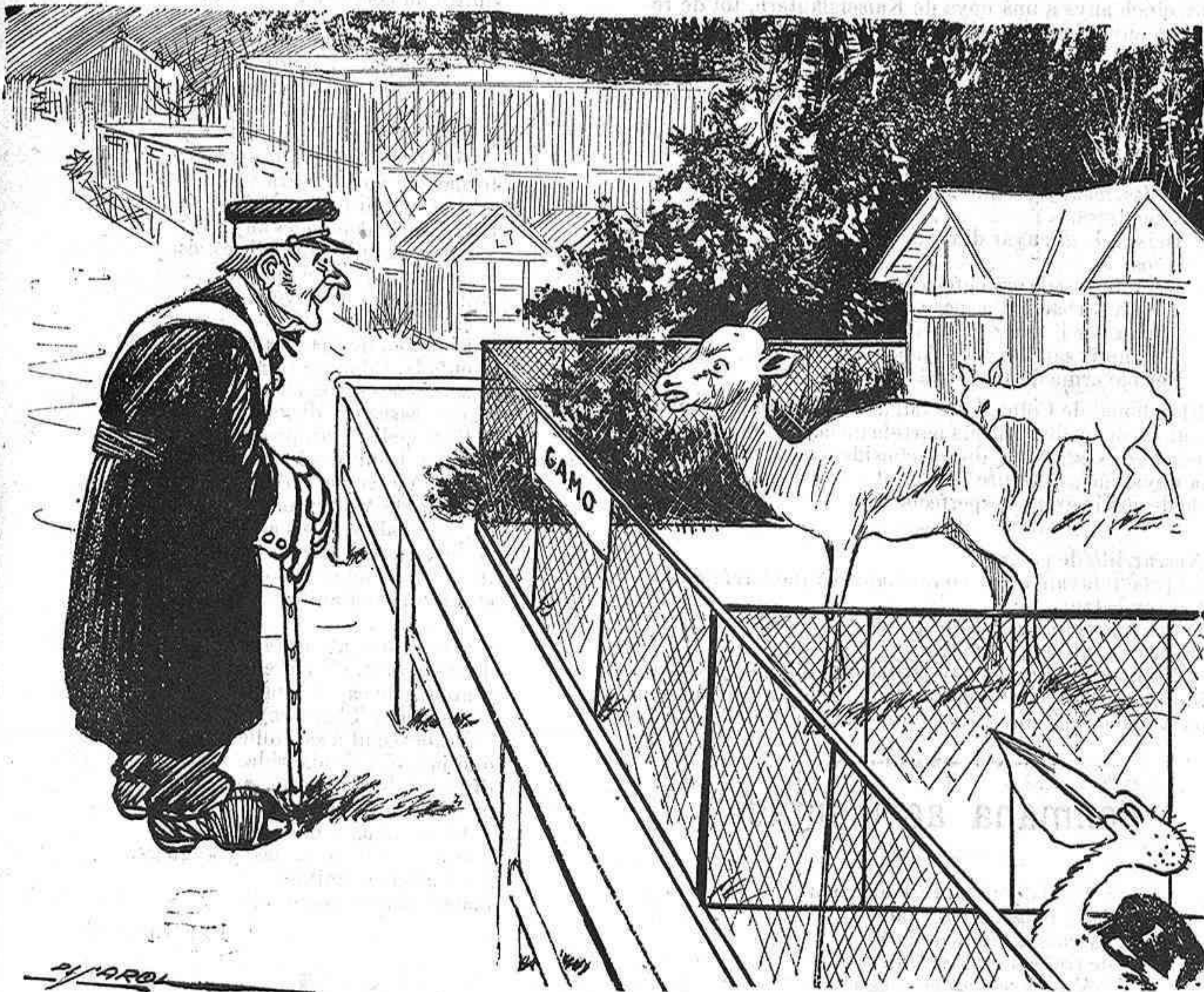
«A las cuatro de la tarde era bastante la animación que se notaba en la Puerta de la Paz, viéndose también algunos centenares de almas á bordo de los barcos anclados en el puerto.»

¿Callarán ara els escéptichs?

Una imatge del doctor Antich, deixada anar al final d' una conferencia donada en la *Casa del pueblo*:

«La humanidad es una inmensa legión que nadie puede detener en su marcha; avanza siempre, llevando en su vanguardia los valientes; en su centro los sabios y los filósofos; en las alas laterales los honrados, los estudiosos, los buenos...»

AL PARCH

—No ploris, tonto, no ploris, que no corres cap perill. Ha vingut sense escopeta.

Ab arreglo á aquesta classificació, ja sabem quín lloch ocupa don Alacandro en l' exércit humá.

Res de figurar en el centro, ni menos en las alas laterals.

A la vanguardia, ab els valents.

Para valiente, él.

Llegeixo:

«Berlín.—Un automòvil ahont hi anava el fill del emperador ha atropellat á un obrer. El príncep ha fet aturar l' automòvil y, després d' haver portat al ferit á curarse, l' ha acompanyat á casa seva, cuydantlo ab solícit interés.»

Tením un verdader gust en fregar la noticia pels nasos de certs automovilistas barcelonins, que després d' atropellar als infelissos transeunts, anyadeixen á la salvatjada comesa la cobardía d' accelerar la marxa, deixant als pobres ferits que se les arreglin com puguin.

Tot un príncep, fill d' un dels homes més superbiuos del univers, els dona l' exemple de lo que han de fer.

Ara lo difícil será que sápigam seguirlo.

Dona compte *El Progre* d' un meeting celebrat en un centre lerrouxista de Gracia, y al enumerar els oradors qu' en ell prengueren part, escriu, sense que la ploma li caygui de las mans, lo que ara van á veure:

«Elvira Sanmartí, niña de SIETE AÑOS, pronunció un hermoso discurso lleno de sublimes verdades, en el que resaltaban duros anatemas para los reaccionarios...»

Una nena de set anys.

¡Pobra criatura!

Per comptes curiosos, els de don Alacandro. Tinguin la bondat de fixarse no més en una de las par-

tidas del *Resultado económico* que del festival celebrat á la Casa... d' ell, á benefici dels inundats de Málaga, va publicar l' altre divendres. Veuran quina cosa més graciosa.

Atenció.

Gastos de la cantina. . . 303'90 ptas.

Ingressos de la idem. . . 000

De modo, que una cantina que va gastar, no se sab en qué, més de 60 duros, á l' hora de tancar las portas no havia fet ni un céntim.

Ja sabem que el *amigo del obrero* respondrà—y será cert—qu' ell arregla 'ls números como le da la gana; pero, de todas maneras ¿no es admirable aixó?

¡Gran Capitán, surt per un moment de la tomba ahont sigles há descansas!

Surt y saluda al autor d' aque ts comptes.

S' ho mereix.

Fassin el favor d' espantarse.

¿Ja ho están?... Donchs, allá vá.

Parla un *corifeo*, dirigintse als *renacuajos* separatistas... inventats per ell mateix:

«Cuando el partido republicano se eche á la calle... no se contentará con una algarada, con dar cuatro gritos y marcharse á sus casas otra vez.

—¡Ah, no! El partido republicano conoce las guaridas donde se esconden como topes, y allí irá á sacarlos por la fuerza, pese á quien pese...»

—Pero ¿quí ho dífú aixó?... ¿Atila, el quefe dels huns?

»Gengis-Khan, el capitost dels altres?

—No, senyor: ho dífú el *compañero* Bermejo.

—¡Ah, bah!.. Malaguanyada alarma.

Queda retirat l' espant.

Un negociant alemany després de haver cortejat durant cinch anys a una noya de Kaiserslautern, tot de repent va enviarla a passeig, pera anar a papellonejar ab altres flors.

La noya vá reconvenir al seu ex-nuvi davant del Tribunal de Colmar, presentant la següent factura de danys y perjudicis:

Franqueig de las cartas amorosas per espay de cinch anys.. . . .	60 marcs.
Petits regalets, demostracions de tendresa.	175 »
Deixat de guanyar durant 54 mesos.	4,320 »
(La interessada era enfermera; pero la turbació d' esperit produhida per l' amor la privava de cumplir sas delicadas funcions)	
Per haverme destrossat el cor.	1,000 »

El tribunal de Colmar ha fallat d' acort ab la demanda, ab excepció de l' última partida de la factura, referent al *cor destrossat*. Sens dupte consideraría que 'l cor de una noya que sab treure 'ls comptes tan bé, no es susceptible de sufrir grans desperfectes.

Xascarrillo de postres:

Li preguntavan a un comerciant perque havia despedit al seu caixer.

—Per massa alegre—va respondre.

—Ayay si qu' es extrany!

—No ho es gens: com que ab els seus quientos y xascarrillos distreya a tothom, jo vaig dirme: ¡qué algún día aquest mano no 't distregués també 'ls diners de la caixa!

Senmana accidentada

En Saldoni, antich marxant de la plassa de la Llana, ha passat una senmana de tráfeh espatarrant.

Vostés, estich ben segú que no sabrán de quí 'ls parlo; y es inútil presentarlo perque no 'l coneix ningú.

Pero sí, aquest bon senyor ningú sab quí es en persona, el coneix tot Barcelona com a tipo carrincló:

En la seva joventut ell díu que fou progressista; y en realitat, un *sopista* es lo que sempre ha sigut.

Amich de fé ostentacions, (pel que hi té una passió boja,) es membre de la *Creu Roja* sols per lluhí en las professons.

De *El Mundo* es corresponsal per tenir lectura franca; ell posseheix la *Creu blanca* per son mérit especial.

Ell, a més de sé el-legit per cent cárrechs honorífichs, endavina geroglífichs y es un excelent marit.

De pasta dels Cirineus, carrega 'l pobre Saldoni ab la *Creu* del matrimoni ¡la més *negra* de las creus!

Sa muller, —bona, aixó sí!— bona per tot, l' ha fet pare de cinch fills, y ara com ara del sisé ja va en camí.

Y com a darrera proba, segons canta 'l padró nou, en Saldoni víu al Bou... (al Bou de la Plassa Nova.)

Ab aquests antecedents, ja quasi pot suposarse lo que ell degué prodigarse ab tants aconeximents.

De primer, ben repapat dintre un cotxe *vuyt-centista*, passejat ab cara trista pels carrers de la ciutat.

Després, plé d' angunia 'l pit y unas botas d' aygua als peus, ab el paraygua y las creus ¡cap al Llobregat s' ha dit!

Satisfet son noble afany, tornar víu a casa logra; y al entrar, li porta el sogre las cédulas, com cada any.

Sols que hi ha un petit excés: la qu' era de classe onzena, aquest any es de novena y val catorze rals més.

L' home, que ja va prou just, s' enfada, rabía y crida; la senyora, esgroguehida cau en basca del disgust.

El tropell es tan profón qu' ella 'l bulto vol escorre... Y...—¡Ay, corre, Saldoni, corre: un sello de Montesión!—

Puja, baixa, ja ets al ball! Al sé a casa ab tres gambadas, ¡Bum...! aquellas canonadas el fan tornar Rambla avall.

Sense diná, ab un plantó de tres horas, ell y creus, y mullat de cap a peus, torna a casa 'l bon senyó.

Y abrassant a sa mullé, que ja está més aixerida, díu:—Si dura aquesta vida, no sé si ho aguantaré!

Vina: donam un consoll perque... aixó, y plujas, y ayguats, son massa calamitats, massa, per un home sol!

PEP LLAUNÉ

¡L' aristocracia del día!

Un cert marqués, que ab las sevas dilapidacions s' ha fet famós y s' ha quedat en sech, determiná encunyar moneda ab las sevas joyas de familia.

Y acut al seu joyer ab la pretensió de que li adelanti lo que pugui bonament sobre 'ls diamants y las esmeragdas dels seus antepassats.

Rialla burlona del industrial. Y el marqués se queda de pedra, quan li sent dir:

—Ha fet tart, senyor marqués: totas aquestas pedras son falsas. Deu fer cosa d' un any que la senyora marquesa las va venir a cambiar. De manera que la senyora marquesa l' ha guanyat per má.

Esclata una disputa entre dos subjectes, cambiantse entre ells paraulas molt groixudas.

—Ens veurém las caras—diu un d' ells.

—Sempre que vulgui.

—Vosté mateix, donchs, senyali hora y siti.

—¿Hora? La que vosté vulgui. Y en quant a siti la fonda que vosté senyali, que aquestas qüestions d' honra s' han de rentar... ab xampany.

EL DIA DE L' ARRIBADA

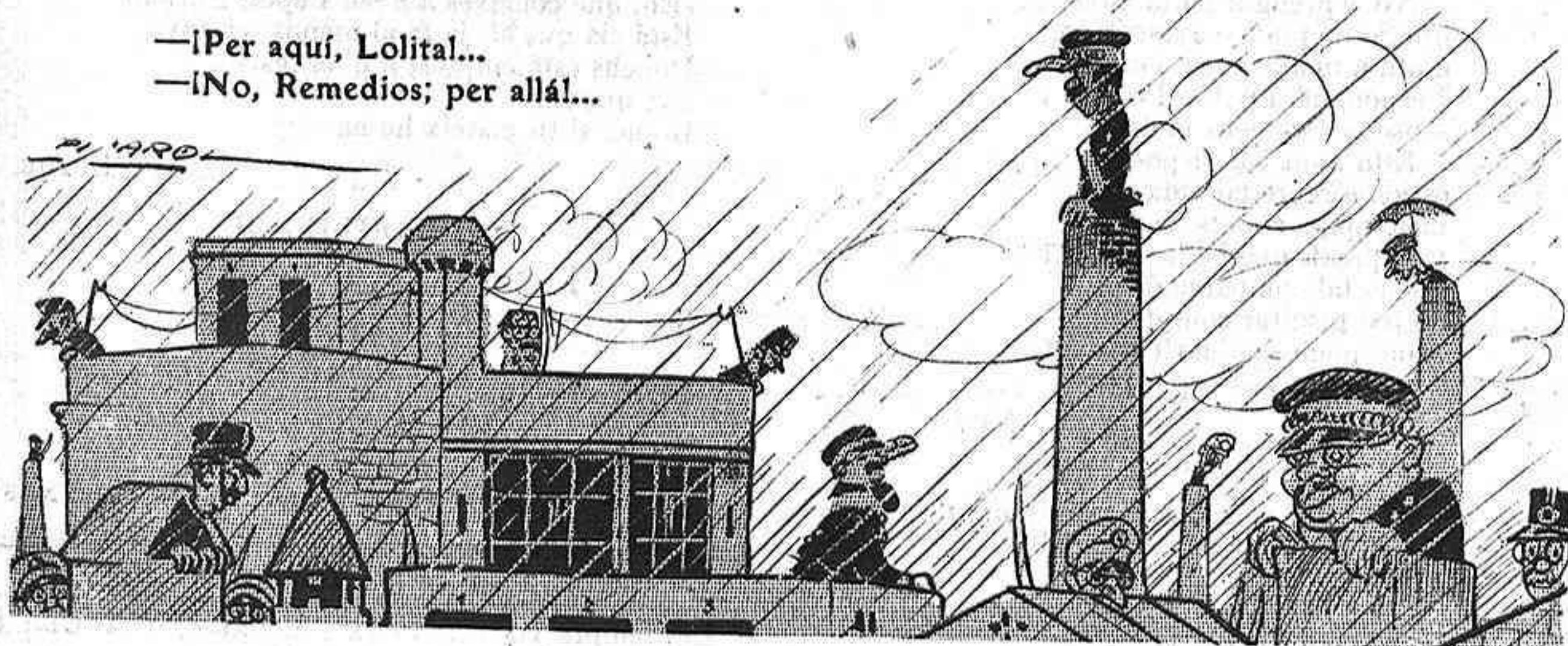

—Ja 'm dol, ja, que 'l domás se 'm mulli,
pero ¡qué dimontri! ¡Tot per ell!

— Senyoreta, haurá d' acabar de ferse 'l dinar
vosté mateixa. A Montjuich ja tiran y no puch
esperarme més.

— ¡Per aquí, Lolital...
— ¡No, Remedios; per allá!...

La vigilancia en las alturas.

De sobre-taula's parla d'aventuras terrestres y náuticas.

—Figurevos—diu un mallorquí—que un día anant de Palma al continent, vaig escapar miraculosament d'un naufragi. El vapor se'n va anar á pico ab tanta rapidés, que no va escaparse una rata, tripulants y passatjers tots se van negar.

—¿Y vosté?

—Oh, jo no hi anava. En lloch d'embarcarme ab ell, com tenia pensat, ho vaig fer ab el que sortí tres días després. Y per aixó dich que vaig salvarme per miracle.

A n' en Quín un músich, cego,
li devia trenta rals,
y aquell, enfadat, un día,
trobantlo, 'ls hi demaná.
—¿Me 'ls podreu donar diumenge?
Li vá dir serio en Quimet;
y 'l cego, també molt serio
li vá dir:—Ja ho miraré.

LO BAPTISTA

—L' acaudalat Pau Melich,
home de gran posició,
diu que vol ser regidó...—
—Carat, tencar no es prou rich!—

JOSEPH ROSSELLÓ

El fill gran de 'n Bonapasta
qu' es sapat y resolut
diu que té tanta salut
pel motiu de que no 'n gasta.

A las casas que hi van frares,
las donas tenen fillets.
¿A quí donchs, podrán dir pares
aquells pobres angelets?

J. AMIGÓ

En Pepet qu' está molt gras,
perque 'n vé 'l xicot de mena,
feya l' ós á una vehina
un estiu, prenent la fresca,
quan li digué ella rihent:
—No 's prengui tanta molestia
que jo no puch correspondre
á quí á una bota se sembla.
Respongué 'l pobre Pepet,
sense perdre gens la fiema:
—Está molt bé; disposat
estich á rebre tal befa,
més sápigava avants de tot,
y es precís que bé ho entenga
que la tal comparació
no pot resultar complerta.
¡Com puch semblarli una bota,
si no m' ha vist cap aixeta!

NUT

—¿Quant temps estás per diná?
—Un' hora ó tres quarts, Baltá.
¿Y tú?

—Per di ná, Ramón,
no estich pás ni mitj segón.

V. SEGRERA FERRI

SOLUCIÓNS

A LO INSERTAT EN EL NÚMERO 1501

- 1.ª XARADA.—*I-si-do-ro.*
- 2.ª ANAGRAMA.—*Marti—Marit.*
- 3.ª TARJETA.—*La mare.—Santiago Rusiñol.*
- 4.ª TERS DE SÍLABAS.—

GRA	NO	TA
NO	TA	RI
TA	RI	MA
- 5.ª CONVERSA.—*Quim.*
- 6.ª GEROGLÍFICH COMPRIMIT.—*Centellas.*

TRENCA-CAPS

XARADA

*Tersa dos-una mes grossa
que un hu-dos-tres tenir por
opino qu' es no defendre
la causa que indica 'l tot,*

*A quí no ho fa, jo ho confesso,
ab franquesa y de bon cor:
li daría una quart-dugas
que 'l faría anar de tort.*

N. ARGEREP

ANAGRAMA

*En un poble de la Tot
y per artistas com cal,
vareig veure l' altre día
l' hermós drama la Total.*

T. RUSCA

TRENCA-CLOSCAS

ELENA L. TAMARIT

Formar ab aquestas lletras el títul de una sarsuela.

ENRICH BONAGARRIGA (a) SUAT

LOGOGRIFO NUMÉRICH

- 1 2 3 4 5 6 7.—Nom d' home.
- 1 3 2 4 5 6.—A totas las casas (plural).
- 1 3 2 2 3.—Utensili casulá.
- 4 3 2 4.—Aucell.
- 6 7 6.—Número.
- 3 2.—Metall.
- 6.—Consonant.

JOSEPET DE POBOLEDA

CONVERSA

- ¿Eh, que coneixes á n' en Pepet, Enrich?
- Está clá que sí; ja fa al menos set anys.
- Donchs está empleat á n' el teatro.
- ¿De que fa?
- Home, si tú mateix ho has dit.

XAPU DOPOR

GEROGLÍFICH

I

ID

A

R

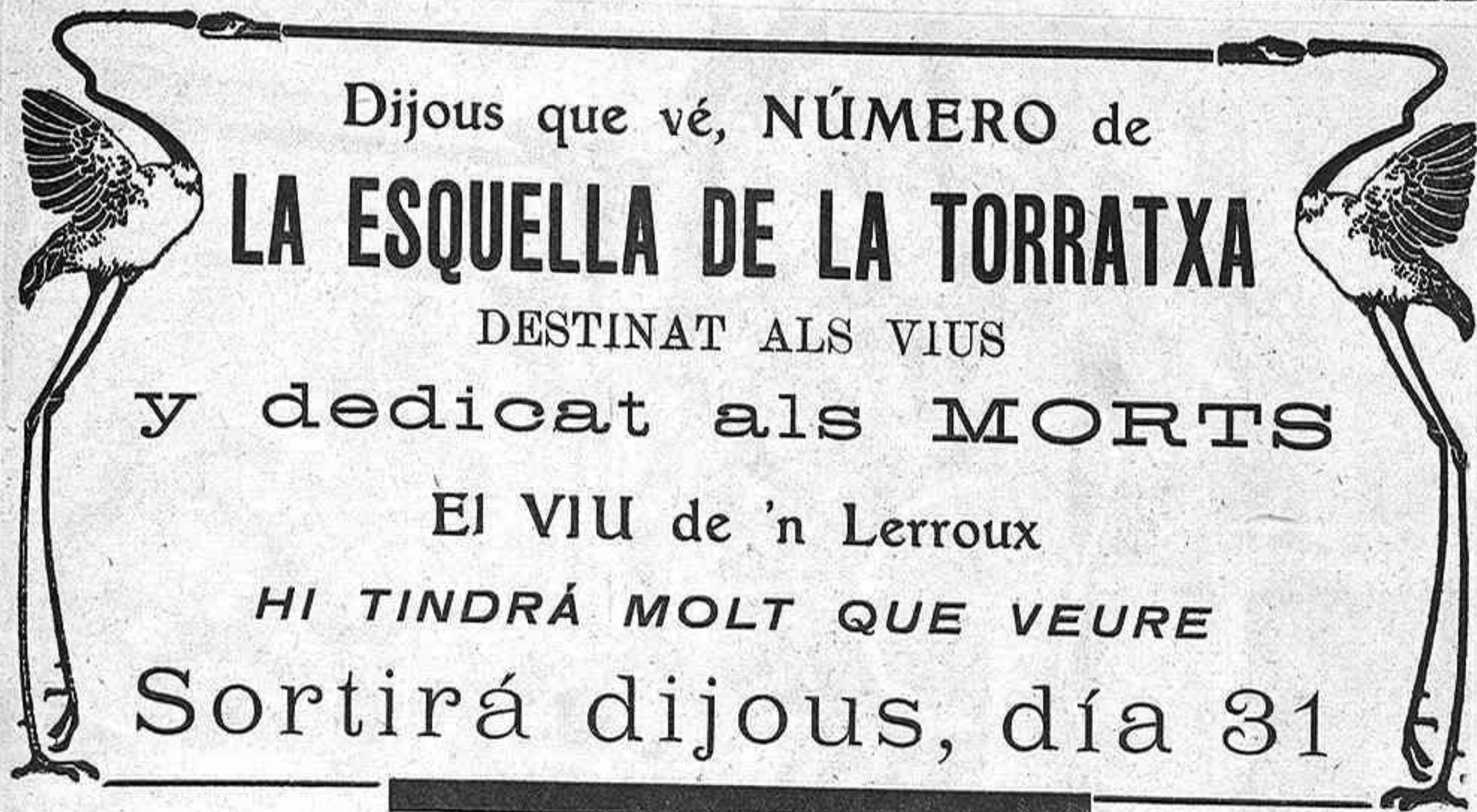
I

CLARINET DE LA BANDA DE LLAUNAS

Antoni López, editor, Rambla del Mitj, 20

Imprempta LA CAMPANA y LA ESQUELLA, Olm, 8
Tinta Ch. Lorilleux y C.^a

Antoni López, editor, Rambla del Mitj, número 20, Llibreria Espanyola, Barcelona. Correu: Apartat número 2

Dijous que vé, NÚMERO de
LA ESQUELLA DE LA TORRATXA

DESTINAT ALS VIUS
y dedicat als **MORTS**

El VIU de 'n Lerroux

HI TINDRÀ MOLT QUE VEURE

Sortirà dijous, día 31

DON JUAN TENORIO | **EL NUEVO TENORIO**

Drama de D. JOSÉ ZORRILLA

Ptas. 2

Drama de los Sres. BARTRINA y ARÚS

Ptas. 2

DEL BRESSOL AL CEMENTIRI

Viatje bufo-trágich en vers, per C. GUMÀ

Preu: 2 ralets

EL AÑO EN LA MANO

ALMANAQUE-ENCICLOPEDIA DE LA VIDA PRÁCTICA PARA 1908

Aparecerá dentro de breves días

EL AÑO EN LA MANO

es completamente inédito; sus similares carecen de novedad, por ser reproducción de otros publicados en el extranjero un año antes.

Dentro de breves días aparecerá el verdadero Almanaque-enciclopedia

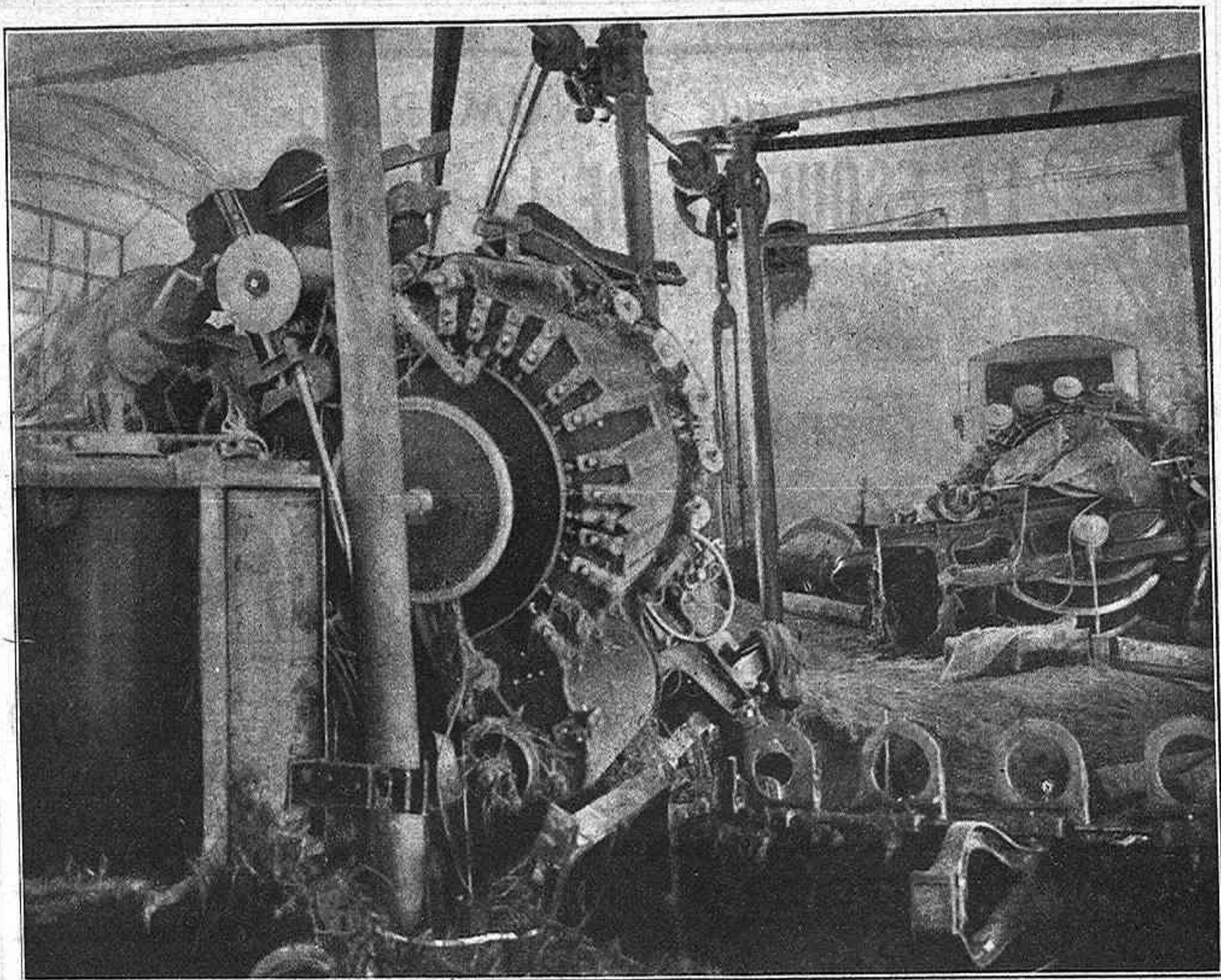
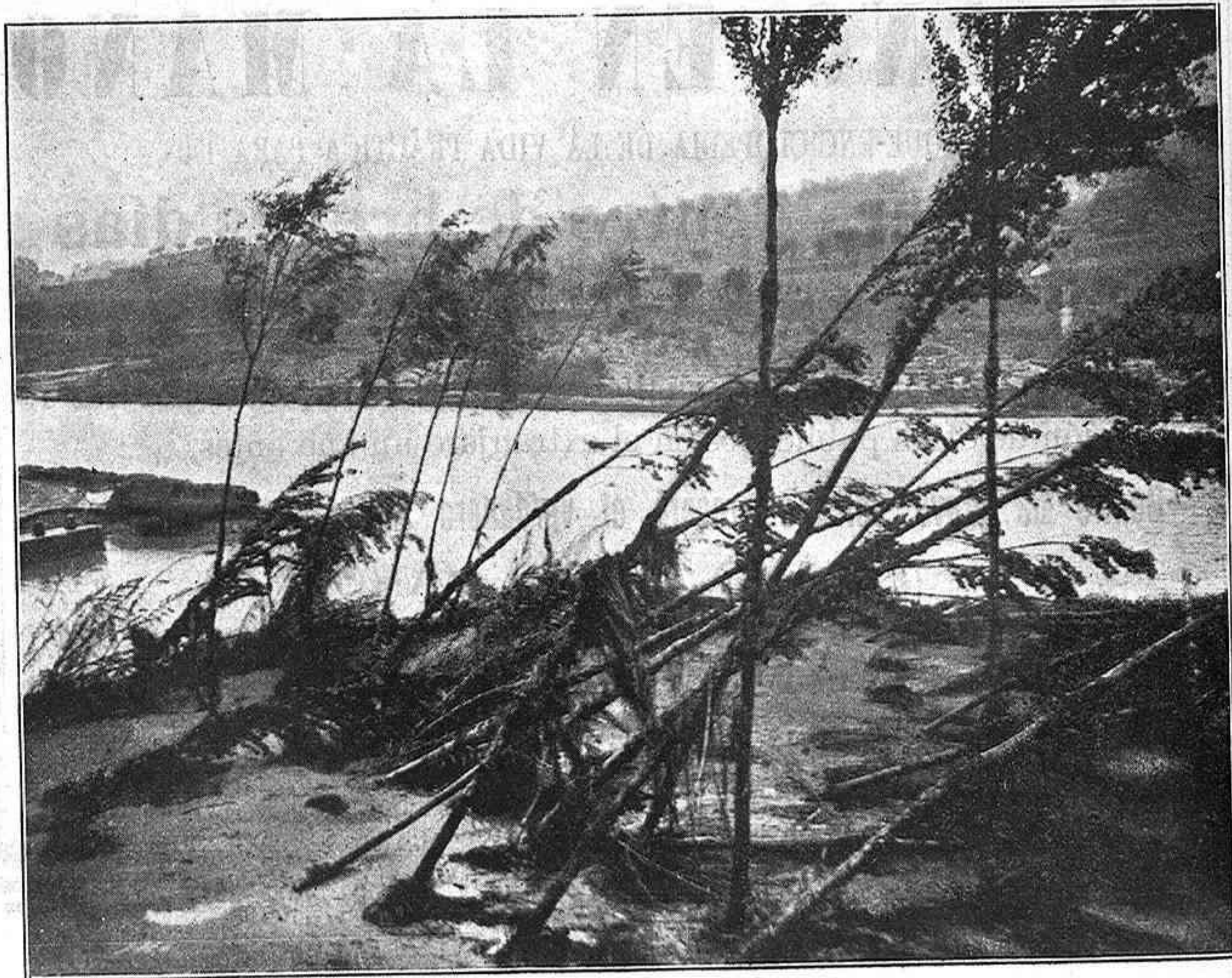
EL AÑO EN LA MANO

La Esquella de la Torratxa

ALMANACH pera l' any 1908
Poden nostres corresponsals formular pedido.

NOTA.—Tothom que vulga adquirir qualsevol de dites obras, remetent l' import en llibransas del Giro Mútuo ó bé en sellos de franqueig al editor Antoni López, Rambla del Mitj, 20, Barcelona, la rebrá á volta de correu, franca de ports. No responém d' extravios, si no 's remet ademés un ral pera certificar. Als corresponsals se 'ls otorgan rebaixas.

LA AVINGUDA DEL CARDONER

Interior de la fàbrica del *Pont Vell* (Manresa).(c) Ministerio de Cultura 2006
Las voras del Cardoner, después de la riuada. (En mitj del aygua s'hi veuhen els bullidors d'una caldera.)